

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/339/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713208127
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2713208127.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1. C. J., nar. XX.X.XXXX, bytom D., L. XXXX/XX, 2. C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, o zaplatenie sumy 641,79 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 5C/118/2014-114 zo dňa 13.9.2016, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaným 1., 2. náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom druhom v poradí (po predchádzajúcom a tunajším súdom v napadnutej zamietajúcej časti zrušeným rozsudkom z 13. januára 2016) súd prvej inštancie výrokom I. vo zvyšku žalobu voči žalovanej 1. a žalovanej 2. zamietol a nasledujúcim výrokom II. vyslovil, že žalovaná 1. a žalovaná 2. spoločne a nerozdielne sú povinné uhradiť žalobcovi náhradu trov konania v podiele 18,62 % celkových trov konania žalobcu.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil použitím § 34, § 39, § 40 ods. 1, 2 a 3, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 52 ods. až 3, § 546, § 547, § 548 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), § 497, § 272 ods. 1, 2, § 273 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako i § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. O trovách rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) v spojení s § 262 ods. 2.

3. Súd vychádzal zo skutkových zistení, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, že dňa 22.12.2005 uzatvorila žalovaná 1. ako dlžník s pôvodným veriteľom žalobcu spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. zmluvu o splátkovom úvere č. 0252690925, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.659,70 Eur ako spotrebný úver - bez účelu s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 12,10 % ročne v deň podpisu zmluvy. Podľa dohody o ručení zo dňa 22.12.2005 žalovaná 2. ako ručiteľ vyhlásila, že má vedomosť o tom, že žalovaná 1. uzavrela dňa 22.12.2005 s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o splátkovom úvere, ktorej obsahom je zmluva o úvere o poskytnutí úveru vo výške 1.659,70 Eur. Žalovaná 2. v dohode o ručení vyhlásila, že uspokojí pohľadávku veriteľa, ktorá vznikla z úverovej zmluvy. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávky č. 1285/2011/CE zo dňa 28.9.2011, uzavretej medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., a postupníkom, ktorým je žalobca súd zistil, že predmetom zmluvy je postúpenie pohľadávok, vrátane jej príslušenstva, uvedené a špecifikované v prílohe k zmluve o postúpení pohľadávok. Dlžníkom je osoba, s ktorou postupca uzatvoril zmluvu o úvere a ktorá je označená v úverovej zmluve ako dlžník. Podľa prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok bola

postúpená pohľadávka voči žalovanej 1. vo výške 2.698,88 Eur na podklade zmluvy č. 252690925. Podaním zo dňa 27.12.2011 pôvodný veriteľ oznamoval žalovanej 1. postúpenie pohľadávky na žalobcu. Doručka súdu predložená nebola. Z podania žalobcu označeného ako „výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 26.10.2011 vyplýva, že žalobca oznámil žalovanej 1. mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 26.10.2011 a vyzval žalovanú 1. na okamžité uhradenie dlžnej sumy 2.865,65 Eur najneskôr do 5.11.2011.

4. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil ten právny záver, že žaloba vo zvyšku nebola podaná dôvodne. Predmetom konania po právoplatnosti prvého výroku rozsudku zostala suma 641,79 Eur a úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 641,79 Eur od 15.11.2011 do zaplatenia. Súd síce opomenul rozhodnúť vo výrokovej časti rozsudku o čiastočnom späťvzatí žaloby o istinu 18,- Eur a o úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 18,- Eur od 27.8.2016 do zaplatenia na podklade podania žalobcu zo dňa 6.9.2016, no aj napriek uvedenému bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. V konaní nebolo sporné, že pohľadávka voči žalovaným vznikla zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0252690925 zo dňa 22.12.2005, ani to, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, kde na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. V konaní bolo sporné, či žalobcovi svedčí aktívna vecná legitímácia. Žalobca sa v sporovom konaní po žalovaných domáhal splnenia záväzku titulom zmluvy o úvere tvrdiac, že sa stal na základe zmluvy o postúpení pohľadávky č. 1285/2011/CE zo dňa 28.9.2011 novým veriteľom oboch žalovaných. Za rozhodné pri vyriešení otázky, či sa v zmysle ustanovenia § 524 Občianskeho zákonníka stal žalobca veriteľom žalovaných súd považoval skutočnosť, či postupca - banka, ktorému zákon o bankách v ustanovení § 92 ods. 8 Zákona o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá pred postúpením svojej pohľadávky povinnosť, si túto svoju povinnosť aj splnil. Zákon v cit. ustanovení uložil postupcovi - banke pred postúpením pohľadávky vzniknutej z jej bankovej činnosti povinnosť urobiť jednostranný právny úkon voči dlžníkovi pri jeho omeškaní. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd sa s tvrdením žalobcu o tom, že by súd nemal skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky vzhľadom k tomu, že pôvodný veriteľ zaslal žalovanej 1. oznámenie o postúpení pohľadávky nestotožnil, pretože súd má na rozpor postúpenia s § 525 Občianskeho zákonníka, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliadať aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi.

5. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, konkrétne uvedené v § 92 ods. 8 zákona o bankách, je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Súd mal pritom v konaní listinnými dôkazmi preukázané, že pôvodný veriteľ - banka si nesplnila svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách a to písomne vyzvať žalovaných k úhrade dlhu a bez tohto postúpila zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.9.2011 na žalobcu pohľadávku voči žalovaným zo zmluvy o úvere. Splatnosť úveru vyhlásil následne až žalobca jednostranným úkonom smerujúcim k zosplatneniu úveru - oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 26.10.2011. Doručenie výzvy, ktorá má predchádzať k zosplatneniu úveru pôvodným veriteľom, žalobca nepreukázal. Pokiaľ banka nevyzvala dlžníka k splneniu omeškaných pohľadávok, nebola oprávnená postúpiť svoju nespliatnú pohľadávku žalobcovi, čím nebola splnená požiadavka, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých boli žalované v omeškaní. Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 28.9.2011 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom). Z listinných dôkazov nie je ani zrejmé, či bolo žalovaným oznámené postúpenie pohľadávky a teda nie je zrejmé, či sa postupovalo podľa § 526 Občianskeho zákonníka. Hoci žalobca súdu predložil

listinný dôkaz - oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 27.12.2011 vystavené pôvodným veriteľom, nepreukázal však, či toto oznámenie bolo reálne žalovanej 1. doručené.

6. Súd prvej inštancie potom uzavrel, že v danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nepreukázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovaným naňho postúpená, boli tieto podmienky postúpenia splnené. Možno síce považovať za preukázanú požiadavku 90-dňového omeškania žalovaných, nebolo však preukázané, že by boli žalované pred postúpením pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa písomne vyzvané na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Žalobca tak nepreukázal, že pohľadávka voči žalovaným bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ani to, že postúpenie je platné a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovaným uplatňovať pred súdom. Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitimitáciu na jej uplatňovanie, a preto súd žalobu vo zvyšku zamietol.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania (celého konania) v rozsahu 18,62 %. Žalobca si v podanej žalobe uplatnil zaplatenie sumy 1.577,46 Eur a celkove mu bolo prisúdených 935,67 Eur, čo predstavuje úspech na 59,31 % a neúspech na 40,69 %. Za týchto okolností vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania v podiele čistého úspechu 18,62 %. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník samostatným uznesením.

8. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu, resp. podľa § 389 ods. 1 CSP ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov v odvolacom konaní 98,10 Eur. Trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vyčíslil súhrnne sumou 60,10 Eur. Ako odvolacie dôvody uviedol, že súd vec nesprávne právne posúdil. Po citácii § 92 ods. 8 a § 89 ods. 1 Zákona o bankách, ako i bodu 18.14 Všeobecných obchodných podmienok dôvodil tým, že nakoľko § 89 ods. 1 Zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení daného zákona, pokiaľ zákon predmetnú odchýlku nevyklučuje, pričom § 92 ods. 8 predmetného zákona nevyklučuje odchylnú úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si dohodli otázku postúpenia odchyľne od predmetného zákona. Vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy si strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmienenú počtom dní omeškania, prípadne zaslaním písomnej výzvy.

9. V ďalšom sa odvolateľ zameril na § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a zdôraznil, že toto ustanovenie nemožno spájať s aktívnou legitimitáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky, keďže jeho účelom je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia. Odcitoval tiež závery Krajského súdu v Trenčíne v rozhodnutí sp. zn. 19C/34/2012, v ktorom súd okrem iného uviedol, že postúpením pohľadávky banky nedošlo k zhoršeniu postavenia žalovaného, došlo len k zmene v osobe veriteľa, pričom nevyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bankou ku dňu postúpenia nemožno považovať za dôvod neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok. Z rozhodnutia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/67/2013 zdôraznil, že porušenie povinností vyplývajúcich z § 92 ods. 8 cit. zákona nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže táto norma nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, ale administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 citovaného zákona.

10. Žalobca ďalej poukázal na skutočnosť, že oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazuje odoslanie tejto písomnosti žalovanému, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimitáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. V tejto súvislosti poukázal na závery NS SR vo veci sp. zn. 4Obo 210/01, z ktorého zdôraznil, že dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. Obdobný záver zdôraznil v uznesení Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/133/2013.

11. Žalované odvolací návrh nepodali, ani sa k riadne doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

12. Skôr ako odvolací súd pristúpi k preskúmaniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie považuje za vhodné zhrnúť nasledovné. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je už druhé v poradí, keď ostatným rozhodnutím súd prvej inštancie o žalobnom návrhu na zaplatenie sumy 1.577,46 Eur rozhodol tak, že konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania za obdobie od 21.11.2010 do 14.11.2011 vo výške 0,10 Eur voči odporkyňiam 1. a 2. (akt. žalovaným 1., 2.) zastavil. Odporkyne 1. a 2. (akt. žalované 1., 2.) zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi (akt. žalobcovi) sumu vo výške 935,67 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,63 Eur a spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 9 % zo sumy 935,67 Eur od 15.11.2011 až do zaplatenia a trovy konania 17,60 Eur, a k rukám právneho zástupcu navrhovateľa (akt. žalobcu) sú odporkyne 1. a 2. (akt. žalované 1., 2.) povinné zaplatiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 35,38 Eur a to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 30,- Eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia s tým, že plnením jednej z odporkýň zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhej odporkyne. Vo zvyšku súd návrh (akt. žalobu) zamietol, ktoré rozhodnutie zo dňa 27.11.2014, č. k. 5C/118/2014-60 na odvolanie žalobcu výlučne v jeho zamietajúcej časti včítane závislého výroku o trovách konania Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 13.1.2016, sp. zn. 25Co/121/2015 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Skalica na ďalšie konanie. Po vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie súd o zostávajúcej veci rozhodol znovu napadnutým rozsudkom.

13. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., - CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP, pričom napadnutý rozsudok bol vydaný a odvolanie podané už za účinnosti súčasného procesného predpisu - Civilného sporového poriadku.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správne skutkovému a právne závaznému záveru, že žalobca v konaní nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu z dôvodu súdom prvej inštancie ustálenej neúčinnosti zmluvy o postúpení (z dôvodu, že neboli preukázané podmienky postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže nebolo preukázané, že žalovaný bol písomne vyzvaný na splnenie svojho záväzku pôvodným veriteľom), v dôsledku čoho mal byť daný dôvod na zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

16. V zmysle § 524 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému (ods. 1). S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (ods. 2).

17. Podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením

postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení (ods. 2).

18. V zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 o bankách ... ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní s plnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

19. Žalobca v odvolaní okrem iného namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil v dôsledku nesprávnej aplikácie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách s tým, že toto ustanovenie nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky.

20. Odvolací súd sa týmto názorom žalobcu nestotožnil. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa prioritne zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

21. Predmetom konania zostala pohľadávka, ktorej zaplatenia sa žalobca domáha ako postupník pôvodného veriteľa (Slovenská sporiteľňa, a.s.) zo zmluvy, ktorú tento uzavrel so žalovanou 1., ktorá bola zabezpečená ručením žalovanou 2., bolo preto potrebné, aby v prvom rade preukázal svoju aktívnu legitimáciu, teda legitímne nadobudnutie v žalobe uplatnených práv od pôvodného veriteľa. Zo spisu vyplýva, že na preukázanie svojej aktívnej legitimácie súdu prvej inštancie predložil kópiu zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.9.2011 uzavretú medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, a.s. teda žalobcom.

22. Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

23. Je nesporné, že žalobca v konaní neunesol svoju dôkaznú povinnosť a relevantným spôsobom nepreukázal, že žalovaná 1. ako dlžník, bola jeho pôvodným veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s., po splnení podmienky omeškania s plnením pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, písomne vyzvaná bankou na splnenie peňažného záväzku, čo napokon žalobca ani v odvolaní nepopiera. Odvolací súd sa pritom zhoduje so závermi prvoinštančného, že existencia a doručenie tejto písomnej výzvy je zákonnou podmienkou pre následné postúpenie predmetnej pohľadávky bankou na iný subjekt. Keďže podľa preukázaného, v danom prípade táto zákonná podmienka splnená nebola, žalobca v tomto smere neunesol svoje dôkazné bremeno, čo vedie k záveru, že k postúpeniu

pohľadávky zo Slovenskej sporiteľne, a.s., na žalobcu došlo v rozpore so zákonom a preto je takýto právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatný.

24. Odvolací súd je toho názoru, že napriek systematickému zaradeniu citovaného ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách v rámci ustanovenia upravujúceho výnimky z bankového tajomstva, nie je možné výklad tohto ustanovenia zužovať len na výklad systematický, spôsobom, ako ho poníma žalobca s tým, že sa ním upravujú iba prípady prelomenia bankového tajomstva, pričom nie sú ním upravené zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Naopak v citovanom ustanovení, vychádzajúc najmä z jeho gramatického znenia, je nesporne zrejmé, že stanovuje banke podmienky pre účinné postúpenie bankovej pohľadávky, ktorých naplnenie v danom prípade preukázané nebolo. Keďže potom nedošlo k platnému postúpeniu danej pohľadávky, žalobca nie je v spore aktívne vecne legitimovaný, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné jeho žalobu zamietnuť a to i voči žalovanej 2. ako ručiteľke. Oznámenie banky o postúpení pohľadávky žalobcovi adresované žalovanej 1. bolo splnením povinnosti pôvodného veriteľa ako postupcu v zmysle § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, rozhodne ho nemožno stotožňovať ani zamieňať so splnením podmienky bankou v zmysle cit. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z., keďže ani podľa formy, ani podľa obsahu nie je výzvou banky adresovanou dlžníkovi na splnenie dlhu, s ktorým je dlžník v omeškani.

25. K argumentácii odvolateľa, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo/210/2001, odvolací súd poukazuje na to, že rozpor právneho úkonu so zákonom zakladá jeho absolútnu neplatnosť, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti ex offo aj bez toho, aby ju niektorý z účastníkov namietal (§ 39 Obč. zák.).

26. Žalobca tiež tvrdil, že ustanovenie § 89 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. <. o bankách v spojení s čl. 18.14 Všeobecných obchodných podmienok umožňovalo zmluvných stranám, aby si upravili práva a povinnosti odchyľne od zákona o bankách.

27. Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. <. o bankách účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (22.12.2005) banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri každom obchode požadovať preukázanie totožnosti klienta okrem obchodov uvedených v odseku 4; pri každom obchode je klient povinný vyhovieť každej takejto žiadosti banky alebo pobočky zahraničnej banky. Vykonávanie obchodu so zachovaním anonymity klienta banka pobočka zahraničnej banky sú povinné odmietnuť.

28. Podľa § 89 ods. 1 posledná veta zákona č. 483/2001 Z.z. <. o bankách účinného od 10.6.2013 banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

29. Právna úprava ustanovenia § 89 ods. 1 Zákona o bankách, na ktorú sa žalobca v podanom odvolaní odvoláva, nebola účinná v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Preto ani účastníci zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 22.12.2005 nemali možnosť upraviť si postupovanie pohľadávok (súčasných i budúcich) odchyľne od vtedy účinného a platného zákona o bankách (§ 92 ods. 8 Zákona o bankách).

30. S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, rozhodol vo výroku vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnou odvolacou argumentáciou odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, včítane závislého výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

31. V odvolacom konaní fakticky plne úspešným žalovaným vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v

takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade boli žalované v odvolacom konaní pasívne, nevykonali žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnili, ani nevyčíslili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

33. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

34. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaných rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

35. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).